

JOSEF FRAIND

ur. 1923; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, okres powojenny
Słowa kluczowe	Nowosybirsk, Lublin, II wojna światowa, okres powojenny, szkoła oficerska, Sztab Generalny Wojska Polskiego

Szkoła oficerska i powrót do Polski

Poszedłem do wojenkomatu w Nowosybirsku i dali mi skierowanie do szkoły oficerskiej dywizji kościuszkowskiej. Osiemdziesiąt procent to byli Rosjanie, dziesięć procent Żydzi, dziesięć Polacy. Dali mi skierowanie do szkoły oficerskiej w Kijowie, a Kijów jeszcze był w rękach Niemców. I tak błąkałem się może trzy, cztery miesiące, dopóki dotarłem. Ale co było dobre – dostałem atestat oficerski już, tak że mogłem korzystać z kasyn oficerskich w całym ZSRR. Dobrnąłem do tej szkoły, przedtem przechodziłem kurs podoficerski. [Przydzielili mnie do szkoły do Lublina]. Dopóki ja doszedłem, to już Lublin był oswobodzony. Na Bychawskiej była ta szkoła. Tam też poznałem mojego bliskiego towarzysza, który był w pierwszym batalionie. On pochodził z Wilna, a mieszkał w Warszawie, Awrejmel Kahan. Potem był profesorem w Waszyngtonie na uniwersytecie. On kończył tę szkołę jakieś sześć miesięcy przed moim ukończeniem. Z biegiem czasu jego skierowali do marynarki wojennej, wydawał tam gazetę marynarską. Po ukończeniu szkoły skierowali mnie na kurs dodatkowy do Sztabu Generalnego [Wojska Polskiego] i pod koniec [19]45 roku tam przybyłem. Wszystkie stanowiska zajmowane były przez Rosjan. Ja miałem zastąpić majora Iwanowa. Myśmy się zaprzyjaźnili, bardzo fajny chłop. Zaprowadzili mnie do personalnego, był nim pułkownik Błoch, lotnik w ruskiej armii. Przeczytawszy moje nazwisko i imię, pyta: – Ty Żyd? Mówię: – Tak. – Ja też jestem Żydem. Dzisiaj jest Pesach wieczorem. Chcesz jechać na seder z nami? Ja nie wiedziałem kiedy. On wszystko wiedział, ja nic. No i pojechałem z nim. Po pewnym czasie on zwolnił swoje miejsce. Przychodzili Polacy i tak stopniowo [przejmowali] te wszystkie zajmowane [przez Rosjan] stanowiska. Pracowałem w sztabie do [19]57 roku. Mieszkałem na Belwederskiej, potem na Marszałkowskiej do wyjazdu do Izraela.

Data i miejsce nagrania	2006-12-08, Tel Awiw
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Justyna Molik
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"